

Masarykova univerzita

Fakulta

Obor řízení

Uchazeč

Pracoviště uchazeče

Habilitační práce

Složení komise

Předseda

Členové

Filozofická fakulta

Obecná a diachronní lingvistika

PhDr. Ondřej Šefčík, Ph.D.

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

The development of the IEclusters obstruent + t/s/(dh)

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

Filozofická fakulta, Masarykova univerzita

Prof. Dr. Michael Janda

Univerzita Münster

prof. Mgr. Jaromír Krško, PhD.

Univerzita M. Bela v Banské Bystrici

PD Dr. habil. Harald Bichlmeier

Univerzita Halle-Wittenberg

doc. Mgr. Ľudmila Eliášová Buzássyová, PhD.

Univerzita Komenského v Bratislavě

Hodnocení vědecké / umělecké kvalifikace uchazeče

Dr. Ondřej Šefčík představuje odborníka mezinárodně etablovaného v několika lingvistických disciplínách a respektovaného autora s rozsáhlou publikační činností časopiseckou, sborníkovou, monografickou a v neposlední řadě i editorskou.

Úspěšně na FF MU absolvoval pětileté magisterské studium oborů *český jazyk a literatura a historie*, nicméně jeho zájem od začátku přitahovala indoevropéistika. Pod vedením Václava Blažka napsal a obhájil magisterskou diplomovou práci *Předslovanská hydronymie českých zemí* (v roce 1997), pod vedením prof. Adolfa Erharta doktorskou práci *Slabika, kořen a reduplikace ve staroindičtině* (v roce 2001). Z dalších učitelů, kteří jej ovlivnili v jeho lingvistické dráze, je nutno zmínit profesorku Marii Krčmovou, a profesory Víta Bubeníka, Radoslava Večerku a Antonína Bartoňka.

Mateřským pracovištěm habilitanda je od r. 2001 Ústav jazykovědy a baltistiky FF MU. Od roku 2004 byl opakovaně jmenován jeho vedoucím, vedle toho postupně založil a vedl až do okamžiků jejich osamostatnění i *Seminář japanistiky* a *Seminář vietnamistiky*.

V letech 2004 až 2008 byl také na částečný úvazek spolupracovníkem *Etymologického oddělení Ústavu pro jazyk český AV ČR*, kde se zapojil do tvorby hesel monumentálního *Etymologického slovníku jazyku staroslověnského*, jenž vycházel v letech 1989-2019.

Odborné zaměření habilitandovo je široké (viz publikační činnost) a sahá od teoretické fonologie a morfonologie přes indoevropskou fonologii a morfonologii k fonologii české, obecně slovanské a indoíránské (zvláště staroindické, pálijské a avestské), nicméně uchazeč se věnuje příležitostně i etymologii a systematicky dějinám české lingvistiky a české ortografie zvláště. Jeho lingvistické zaměření jej vedlo jak směrem k diachronní lingvistice, tak strukturalistické metodologii, které ve své práci propojil do analytického modelu, založeného i na teorii systémů a metrických prostorech, klíčovou pozornost věnuje ve fonologii synchronní i diachronní alternacím, které pokládá za zcela zásadní zdroj klíčových informací o stavbě a vývoji fonologických systémů.

Z jeho knižních prací je třeba zmínit zejména dvě gramatiky indických jazyků: *Gramatický přehled sanskrtu a Pálijština: gramatika posvátného jazyka théravádského buddhismu*, které jsou obě vůbec prvními knižně publikovanými gramatikami těchto jazyků v češtině.

Habilitand se rovněž zapojil do kolektivní spolupráce při přípravě *Nového encyklopedického slovníku češtiny* (hlavní editoři Petr Karlík, Marek Nekula a Jana Pleskalová; Lidové noviny 2017), a to jak v roli redaktora hesel z oblastí fonologie, historické lingvistiky a ortografie, tak i jako autor čtyřiceti vlastních hesel. Opomenut by neměl být ani jeho podíl na heslech tří sešitů *Etymologického slovníku jazyka staroslověnského* (č. 12–14).

Je též autorem dvou kapitol v historiografickém díle *Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky* (2007, ed. Jana Pleskalová), totiž o dějinách české fonetiky a fonologie a dějinách českého pravopisu po roce 1800.

Z článků v časopisech je třeba zmínit zejména příspěvky publikované v časopisech evidovaných v databázích WoS a Scopus (5 celkem), jmenovitě jeho poměrně revoluční model ablautu publikovaný v *Indogermanische Forschungen* a revidovaný vývoj konsonatických trsů ve slovanštině, publikovaný v *Zeitschrift für Slawistik*, plus další v časopisech *Journal of Indo-European Studies* a *Historische Sprachforschung*, z domácích *Slovo a slovesnost*. Dále jde o 8 článků v časopisech registrovaných databází ERIH(+), plus dalších 11 článků v časopisech mimo tyto databáze. Z článků v databázových sbornících, konferenčních sbornících a festšriftech (celkem 24 položek) je nutné zmínit dva články o vědecké reduplikaci a článek o grafémice. Celkový počet tištěných recenzí, zpráv, přehledových, vzdělávacích a popularizačních aktivit apod. je pak šestnáct. Ne nepodstatná je i jeho práce editorská na konferenčních sbornících, festšriftech a zvláštním čísle časopisů v celkovém počtu sedmi počinů. Úhrnem jde o 80 bibliografických položek, plus 24 konferenčních příspěvků, které se dočkaly 41 citace v mezinárodních databázích a 53 citací mimo tyto databáze.

Habilitand je členem redakční rady časopisu *Linguistica Brunensia*, vedle toho byl spolueditorem zvláštního čísla *Slova a slovesnosti* věnovaného indoevropéistice. Pravidelně je osločován jako recenzent redakčními radami obou časopisů.

Je členem *Jazykovědného sdružení ČR*, v jeho brněnské pobočce působil čtyři roky jako jednatel, čtyři roky jako místopředseda a osm let jako předseda pobočky.

Habilitand (spolu)organizoval pět mezinárodních indoeuropeistických konferencí, z toho tři v Brně (tzv. *brněnská kolokvia*) a dvě v Opavě (*Sound of Indo-European 2 a 3*).

Uchazeč se účastnil několika zahraničních stáží (Postupim, Poznaň, opakovaně Leiden) a pravidelně vystupuje na zahraničních i domácích konferencích, včetně těch v oboru nejvýznamnějších. Následujících deset konferencí, jichž se habilitand aktivně účastnil, představuje pouze ilustrativní výběr:

International Congress of Balticists. (Riga/online).2021.

Arbeitstagung der IG "Schriftkonventionen in pragmatischer Perspektive / Writing conventions and pragmatic perspectives". Bruxelles, 2018.

Zwischen Semantik und Syntax: Die Rolle der Historischen Sprachwissenschaft, Verona, 11.–14. 10. 2017.

15. Fachtagung der Indogermanischen Gesellschaft. „Zurück zur Wurzel – Struktur, Funktion und Semantik der Wurzel im Indogermanischen“. Wien. 13.–16. September 2016

The Tenth Annual Meeting of the Slavic Linguistics Society in Heidelberg. Heidelberg 4-6 September 2015.

Arbeitstagung der Indogermanischen Gesellschaft „The lengthened grade in Indo-European“, Leiden, 29–31 July 2013. 2013.

XIV. Fachtagung der Indogermanischen Gesellschaft. "Etymology and the European Lexicon". Copenhagen, 7.–22. 9. 2012.

Seventh annual meeting of the Slavic linguistics society at the Kansas University. Lawrence, Kansas, 25-27 August 2012.

40th Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea. University of Joensuu, Joensuu. 2007.

18th European Association for South Asian Studies. University of Lund, Lund. 2004.

V letech 2015 až 2019 uchazeč působil v panelu pro lingvistiku a literární vědu *Grantové agentury ČR*, od roku 2016 dodnes je členem výboru *Grantové agentury děkana FF MU*.

Habilitand se podílel na následujících grantových projektech:

Analytic phonology of Sanskrit, 2010–2013, GAČR.

Nový encyklopedický slovník češtiny online, 2012–2016, GAČR.

History of Czech linguistics (bohemistics), 2003–2006, GAČR.

Praslovanština a rané etapy slovanských jazyků ve vztahu k sousedním etnikům v evropském areálu, 2004–2006, GAČR.

Tradice a perspektivy brněnské etymologické školy a další trendy slavistického etymologického bádání, 2007–2009, GAČR.

Teorie a empirie v slovanské diachronní jazykovědě, 2010–2012, Grantová agentura AV ČR.

Vedle toho získal granty na podporu studentského výzkumu na FF MU z prostředků Masarykovy university (tzv. specifický výzkum), a to každoročně od roku 2004 dodnes.

Shrme-li vědeckou činnost uchazeče, lze říci, že úspěšně propojuje lingvistickou teorii a praxi na bázi několika jazyků a několika lingvistických disciplín. Je široce rozkročen mezi teoretickou lingvistikou (zejména fonologií a morfonologií, ale též algebraickou lingvistikou, jejíž aparát i metajazyk dokázal efektivně uplatnit), indoeuropeistikou, indoíránistikou, slavistikou i bohemistikou. Vedle toho se zabývá i dějinami jmenovaných oborů a teorií ortografie.

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Habilitand začal učit na Filosofické fakultě MU již během svého doktorského studia (1998), nyní přednáší především v rámci Ústavu jazykovědy a baltistiky FF MU a vede výuku pro všechny tři stupně studia, a to pro primárně pro obory *obecná jazykověda* (bc., mgr., dr.), dále *baltistika* (bc., mgr.) a *indoevropská srovnávací jazykověda* (dr.), jeho kursy jsou ale navštěvovány i studenty jiných oborů, převážně filologických, ale i též archeologie, historie a matematiky.

Jeho kursy zahrnují teoretické úvody do lingvistiky, základy fonologie, morfonologie, dále srovnávací indoevropskou fonologii a morfolologii, dějiny světové i české lingvistiky. Vedle toho vedl kursy sanskrtu, avestštiny a pálijštiny, plus specializované semináře četby a interpretace staroindických textů. Spolupodílel se i na několika profilových kursech tzv. všeobecného základu, nabízených širšímu studentstvu university.

Jako školitel úspěšně vedl práce bakalářské (obhájeno k dnešnímu dni 15) magisterské (obhájeno k dnešnímu dni 13) a doktorské (obhájeno k dnešnímu dni 1), vedle toho oponoval řádově stejný počet prací.

Externě také přednášel po několik let na Slezské universitě v Opavě pro tamní bohemistiku.

Habilitand prokázal svou vysokou odbornou kvalifikaci, všestranný rozhled a rétorické schopnosti ve své přednášce pro odbornou veřejnost o roli Josefa Jungmanna v reformách české ortografie v první polovině devatenáctého století, která proběhla 9. března 2021 na FF MU (a simultánně online v důsledku pandemických opatření).

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Předložený habilitační spis je inovativní dílo vnášející nový pohled na problematiku dvouobstruentních trsů v indoevropských jazycích, které jako další přidanou hodnotu předkládá nová řešení starých problémů, jako je např. germánské a arménské posunutí hlásek. Uchazeč jím prokázal odborné znalosti i schopnost vnést nové metodologické postupy, využil dostupnou relevantní literaturu, kterou kriticky zhodnotil a originálně rozvinul.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

Výsledek tajného hlasování komise

Hlasování se uskutečnilo: elektronicky

Počet členů komise		5
Počet odevzdaných hlasů		5
z toho	kladných	5
	záporných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity návrh **jmenovat uchazeče docentem** v oboru Obecná a diachronní lingvistika.

V Brně dne 10.01.2022

prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

.....